

“על שדה הארץ יחשב גאולה תהיה לו”

הגמרא אומרת בתענית ש"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה" וזה מה שמרומז בפסוק "על שדה הארץ יחשב" מי שחושב כל הזמן על חורבן בית המקדש - שהיום המקום נהפך כמו שדה חרב - "גאולה תהיה לו" - הוא יזכה להיות בגאולה - "זוכה ורואה בשמחתה".

תפארת שלמה

א נקודל'ה

“לפי רב השנים תרבה מקנתו ולפי מעט השנים תמעט

מקנתו”

עולם הבא הוא חיי נצח, ועולם הזה הוא חיי שעה,

אומרת התורה "לפי רב השנים" - לפי מה שרוב השנים -
הכוונה לעולם הבא שהוא חיי נצח "תרבה מקנתו - תרבה

לקנות ולרכוש מצוות ומעשים טובים, ו"לפי מעט

השנים" - שזהו עולם הזה שהוא חיי שעה - "תמעט

מקנתו" - תמעט רק למה שאתה צריך.

תפארת שלמה

“שבת שבתון יהיה לארץ שדך לא תזרע.. את ספיח

קצירך לא תקצור.. שנת שבתון יהיה לארץ”

למה בפסוק הראשון התורה משתמשת ב"שבת שבתון" ובפסוק השני התורה משתמשת רק ב"שבתון"? אלא עונה בעל התרומת זהב כך: האיסור לזרוע בשביעית הוא איסור גמור ואין שום אופן בו התירו חכמים לזרוע בשביעית ולכן בפסוק כתוב "שבת שבתון" כמו שכתוב לגבי יום כיפור שבת שבתון - היות ואסור לעשות כל מלאכה, אבל לקצור - חכמים התירו קצירה מן המופקר ולכן בפסוק שעוסק בקצירה כתוב "שבתון" כמו שכתוב אצל שאר הימים טובים "שבתון" שמותר לעשות מלאכה אחת וזהו לצורך אוכל נפש.

תרומת זהב

“ואיש כי לא יהיה לו גאל והשיגו ידו”

ואיש כי לא יהיה לו גואל - אדם החושב שאף אחד לא יעזור לו רק ה' - הקב"ה מבטיח לו "והשיגו ידו".

מהר"ש מבעלזא

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

“וידבר ה' אל משה בהר סיני”

וברש"י "מה ענין שמיטה אצל הר סיני והלא כל המצוות נאמרו מסיני אלא מה שמיטה מסיני אף כולן מסיני" התורה מבטיחה שכל מי שישמור שמיטה "וציויתי את ברכתי וגו' התבואה לשלש השנים" אומר החתם סופר שרק מי שכל העולם שלו - יכול להבטיח הבטחה כזאת שהתבואה תספיק ל3 שנים, וזהו בעצם השאלה והתשובה ששואל רש"י מה ענין שמיטה שכתוב עליו שנאמרה "בהר סיני" הלוא כל המצוות נאמרו בסיני? אלא מתרץ רש"י מה שמיטה מסיני - מה מצוות שמיטה שרק הקב"ה יכול להבטיח דבר כזה נאמרה בסיני - אף כולן מסיני - כך כל התורה נאמרה מסיני.

חתם סופר

הדברי ישראל מפרש שהתורה באה להגיד לנו אל תתעסקו רק עם קנייני הארץ, אלא גם עם "הר סיני" - עם לימוד התורה שכמו ש"אם אין קמח אין תורה" כך גם ההפך "אם אין תורה אין קמח" ולכן ענין שמיטה אצל הר סיני.

דברי ישראל

“וכי תאמרו מה נאכל וגו' וציויתי את ברכתי”

שואל ר אלימלך בשם ר' זושא אחיו - למה התורה שואלת ולא מברכת פשוט? למה בצורה של שאלה "וכי תאמרו וכו'? אלא הוא עונה שתמיד יש צינורות של שפע לאדם אבל כשיהודי בא ומתחיל לשאול שאלות "מה נאכל" אזי צריך לפתוח לו צינור חדש וזהו "וציויתי את ברכתי".

ר' אלימלך בשם ר' זושא

“את כספך לא תתן לו בנשך”

לכאורה מדוע התורה לא כתבה "לא תלווה לו בנשך"? למה "יתן לו" אלא אומר ה"כוכב מיעקב" שהתורה באה ללמד אותנו שכך הוא דרכם של מלווים בריבית שלבסוף הם פושטים את הרגל וממילא נמצא שהכסף שהם נתנו ללווה הייתה בכלל נתינה ולא הלוואה, לכן התורה מזהירה ואומרת "את כספך לא תתן לו" - אם אתה מלווה בריבית תדע שבעצם נתת לו, כי כספך עלול לרדת לטמיון.

כוכב מיעקב

"וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו"

לכאורה מילת "עמך" מיותרת, התורה הייתה יכולה לכתוב "וכי ימוך אחיך ומטה ידו והחזקת בו" ? אלא למה הדבר דומה - למלך שלקח מורה שילמד את בנו את כל דיני וגינוני המלכות, לאחר תקופה בא המורה למלך ואמר לו שסיים ללמד את בנו הכל למעט עוד שיעור אחד שאותו המורה ילמד בביתו, המלך בחן את בנו וכשראה שהוא אכן בקיא בהכל - נתן את שכרו למורה, למחרת כשבן המלך בא לבית המורה, תפס אותו המורה, קשר אותו והפליא בו את מכותיו, בן המלך חזר חבול ופצוע לאביו, מיד אסרו את המורה והביאוהו אל המלך אשר מרוב כעס כמעט שרצה להשית על המורה גזר דין מוות, הסבירו המורה כך: שכשבנו יישב על כס המלכות ויפסוק עונשים: להוא 20 מלקות ולהוא 50 מלקות, הוא חייב להרגיש את זה פעם אחת וכך ידע באמת לשפוט היות ויבין את הכאב, וזה מה שכתוב כאן "ומטה ידו עמך" - תרגיש את הכאב שלו כאילו אתה במצבו ורק לאחר מכן "והחזקת בו" - כפי הכאב.

ספרים

"ואיש כי לא יהיה לו גואל והשיגה ידו ומצא כדי גאולתו וחשב את שני ממכרו והשיב את העודף לאיש אשר מכר לו ושב לאחוזתו"

"והשיגה ידו" - כשלכלל ישראל יהיה פרנסה בשפע (והשיגה ידו) אזי הם יתנהגו כמו שצריך "ומצא כדי גאולתו" - הקב"ה ימצא שהם ראויים לגאולה "וחשב את שני ממכרו" - הקב"ה יחשב את השנים שהתמכרו והיינו בגלות עם כל הצרות ויעשה חשבון שסבלנו יותר ממה שנדרש ומגיע לנו עודף "והשיב את העודף" - והמתנה יהיה "ושב לאחוזתו" - שהקב"ה יחזור לאחוזתו לבית המקדש.

ר' ישראל ממודז'יץ

"ואם לא מצא ידו די השיב לו"

עצבות ודאגה מונעת מאדם את הפרנסה וזה מה שהתורה אומרת לנו "ואם לא מצא ידו" - אם יהודי לא מוצא פרנסה "די השיב לו" - שיצק וישיב ליצר הרע "דיי" להכניס אותי לעצבות ודאגה.

דברי ישראל

"והשיבו לחמכם במשקל"

אם ליהודי אין פרנסה והוא מעונין להחזיר אליו את שפע הפרנסה - "והשיבו לחמכם" אזי הוא נדרש "במשקל" - לעשות תשובת המשקל וחשבון נפש עם עצמו.

דברי ישראל**"אם בחקתי תלכו"**

אומר בעל הטורים: אים בחקתי תלכו ר"ת אבת - שתלכו בדרכי אבות, וידוע האמרה הידועה מהראפשיצ'ר שליחוס יש גם תועלת שאם אדם מרגיש את עצמו בגאווה בגלל תורתו וכו', אזי שיתבונן במעשי אבותיו וכך ישפיל את עצמו חזרה וזהו מה שמרומז בפסוק "אם בחקתי תלכו" ותסתכלו על האבות - על ידי זה תבואו ל"תלכו" ר"ת "וינפשי כיעפר ליכל ת'היה - תבואו לידי ענווה ושפלות.

מנן האדמו"ר שליט"א**אזיס ווארט**

"וכל מעשר בקר וצאן כל אשר יעבר תחת השבט העשירי יהיה קדש לה"

ידוע שהעשרה הרוגי מלכות היו כפרה נגד עשרת השבטים שהשתתפו במכירת יוסף והרי היה רק 9 (ראובן, בנימין ויוסף לא נחשבים) אלא שהם צירפו את השכינה כעשירי, 9 מתוך העשרה הרוגי מלכות היו נגד השבטים ורבי עקיבא היה נגד השכינה וזה מה שמרומז בפסוק "וכל מעשר" ר"ת ויכי לימה מ'ית ע'קיבא ש'יהיה ר'ועה "בקר וצאן" ממשיך הפסוק ומסביר "כל אשר יעבור תחת השבט" - כל אחד נגד שבט אחד והעשירי - ר' עקיבא "יהיה קודש לה" - נגד השכינה.

ר' שמשון מאוסטרופולי

"ושבתה הארץ שבת לה" וברש"י "לשם ה', כשם

שנאמר בפרשת בראשית"

דברי רש"י קצת תמוהים, ועוד קשה למי המצווה "ושבתה הארץ"? לאדם או לארץ? כמו כן בששת ימי בראשית רש"י אומר עה"פ "ויכל אלוקים" - בא שבת בא מנוחה, ולכאורה מי צריך מנוחה? הרי אצל ה' לא שייך מנוחה, והאדם הרי הוא נולד רק ביום שישי אלא כתוב שכשה' ברא את העולם הוא הפריד בין המים, והמים התחתונים בכו שהם רחוקים מה' ולכן הם קיבלו את מצוות המלח וכך גם כל הבריאה כשהכל התפשט הם גם בכו לכן הקב"ה נתן להם את השבת והמנוחה כדי שעל יד זה הם התחברו לה', וכך גם הארץ - כשהאבות היה בארץ הם קיימו את המצוות וכשגלו ישראל - האדמה בכתה ולכן אומרת התורה "כי תבואו אל הארץ ושבתה הארץ שבת לה" ואומר רשי לפי בראשית - כמו שבראשית השבת בא כדי שיתחברו לה' כך גם השמיטה "ושבתה הארץ" כמו "שבת לה' ותתחבר לה'.

ערוגת הבושם